

Sygn. akt V KK 399/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **A.P.**

skazanego z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 27 października 2021 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 25 marca 2021r., sygn. akt IV Ka (...)
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.
z dnia 1 grudnia 2020 r., sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 1 grudnia 2020 r., sygn. akt III K (...), oskarżony **A.P.** został uznany za winnego tego, że:

- w dniu 06 września 2006 r. w P. pomógł w zbyciu pojazdu m-ki S. o nr rej. (...) o wartości 17.500 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę D.N. przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.
- w dniu 17 września 2006 r. w P. pomógł w zbyciu pojazdu m-ki S. o nr rej. (...) o wartości 21.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę I.K., T.K. i S.

S.A. przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 04 października 2006 r. w P. działając wspólnie i w porozumieniu z ustalonymi osobami, pomógł w zbyciu pojazdu m-ki S.o nr rej. (...) o wartości 15.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę A. S.A., przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 19 października 2006 r. w P. pomógł w zbyciu pojazdu m-ki V. nr rej. (...) o wartości 28.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę A.F. przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 31 października 2006 r. w P. pomógł w zbyciu pojazdu m-ki V. nr rej. (...) o wartości 24.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę K.L. przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 29 listopada 2006 r. w P. pomógł w zbyciu pojazdu m-ki V.nr rej. (...) o wartości 40.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę z. K. przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 24 grudnia 2006 r. w Poznaniu działając wspólnie i w porozumieniu z ustalonymi osobami, pomógł w zbyciu pojazdu m-ki S. o nr rej. (...) o wartości 70.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę H.P., przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 29 grudnia 2006 r. w Poznaniu pomógł w zbyciu pojazdu m-ki A. nr rej. (...) o wartości 19.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę E.W., przy czym z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 29 grudnia 2006 r. pomógł w zbyciu pojazdu m-ki V. nr rej. (...) o wartości 20.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę G.B., przy czym z

popęłnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa żart. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 09 stycznia 2007 r. w P. pomógł w zbyciu pojazdu m-ki V. nr rej. (...) o wartości 37.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę W. i M.Ł. i B. S.A., przy czym z popęłnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

- w dniu 14 stycznia 2007 r. P. działając wspólnie i w porozumieniu z ustalonymi osobami, pomógł w zbyciu pojazdu m-ki S. o nr rej. (...) o wartości 70.000 zł pochodzącego z czynu zabronionego na szkodę B. i J.N., przy czym z popęłnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, tj. przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

przyjmując, iż stanowią ciąg przestępstw z art. 291 §1 k.k. w zw. z art. 65§ 1 k.k. w zw. z art. 91 §1 k.k. i za to na podstawie art. 291 §1 k.k. wzw. żart. 65 §1 k.k. w zw. z art.91 §1 k.k. i art. 33 §2 k.k. wymierzono mu karę 3 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 25 marca 2021 r., sygn. akt IV Ka (...) utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, który zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, w postaci art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 S 1 pkt 9 k.p.k. - polegające na utrzymaniu zaskarżonego apelacją obrońcy wyroku Sądu I instancji mimo, iż został on wydany poza zakresem wyznaczonym granicami skargi oskarżyciela publicznego, co nastąpiło poprzez zmianę opisu czynów i przyjęcie w miejsce zachowań zarzuconych A.P., tj. kradzieży z włamaniem - czynów stanowiących paserstwo z art. 291 § 1 k.k wymienionych w zarzutach pojazdów, a zatem zachowań nie mieszczących się u ramach tożsamości zdarzenia faktycznego (historycznego) określonego w akcie oskarżenia;

2. naruszenie przepisów postępowania, w postaci art. 607e § 1 k.p.k. w zw. z art. 607e § 3 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczyni odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. - polegające na utrzymaniu zaskarżonego apelacją obrońcy wyroku Sądu I instancji mimo, iż A.P. został skazany za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania na podstawie Europejskiego Nakazu Aresztowania, a w toku postępowania karnego stosowano wobec niego środek polegający na pozbawieniu wolności;
3. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść wyroku tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 k.p.k., poprzez zaniechanie przez Sąd Okręgowy w P. pełnego ustosunkowania się do wszystkich zarzutów apelacji dotyczących sposobu ocen; dowodów, przez zaniechanie obowiązku ustosunkowania się w część motywacyjnej względem wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności o charakterze faktycznym, a nadto poprzez zupełne pominięcie przy rozpoznawaniu; apelacji bardzo istotnej okoliczności, że samochody były przyprowadzane do warsztatu S.M. i Ł.K. również przez inne osoby, y tym przez mężczyznę o imieniu J., w związku z czym nie sposób jednoznacznie wskazać, jakie samochody zostały przyprowadzone przez konkretne osoby.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. i utrzymanego nin w mocy wyroku Sądu I instancji i uniewinnienie A P., ewentualnie
2. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. i utrzymanego nin w mocy wyroku Sądu I instancji i umorzenie postępowania, ewentualnie
3. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w P. i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w P. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego okazała się bezzasadna i to stopniu oczywistym, co umożliwiło jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności trzeba stwierdzić, że wskazany w skardze kasacyjnej

jako pierwszy zarzut, odnoszący się do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej jest niezasadny. Kwestia tożsamości zdarzenia historycznego będącego przedmiotem procesu i swobody sądu w kształtowaniu opisu czynu była przedmiotem szczegółowych rozważań Sądu Okręgowego, który odnosił się do tożsamych kwestii (s. 10-13 uzasadnienia SO). Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni popiera to stanowisko i nie widzi potrzeby powielania tej samej argumentacji.

Jako oczywiście bezzasadny jawie się także drugi z podniesionych w kasacji zarzutów. obrońca skazanego, nie zgadzając się z argumentami Sądu ad quem, który respektując standardy kontroli odwoławczej (art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.), rzetelnie odniósł się także do tożsamego zarzutu apelacji (*vide*: uzasadnienie Sądu Okręgowego – s. 13), dokonuje jedynie ponownie własnej interpretacji przepisu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Tymczasem nie chodzi przecież tylko o formalne postawienie nawet najpoważniejszych zarzutów kasacyjnych, lecz o ich merytoryczną zasadność. Zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie można analizować *in abstracto*, w oderwaniu od rzeczywistego przebiegu postępowania jurysdykcyjnego, tj. niepowtarzalnych okoliczności konkretnej sprawy, gdyż przepisy te muszą być interpretowane ściśle, co oznacza, iż skutki ewentualnych uchybień, determinujących uchylenie orzeczenia (lub jego części) mogą nastąpić tylko wówczas, gdy mają charakter rzeczywisty, a nie pozorny (*vide*: postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2006 r., III KK 201/06, LEX nr 329407; postanowienie SN z dnia 17 lutego 2011 r., III KK 441/10, LEX nr 736763; wyrok SN z dnia 8 stycznia 2013 r., II KK 59/12, LEX nr 1288664; T. Grzegorzczak: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Tom I, Warszawa 2014, s. 1475). Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy w przedmiotowej sprawie środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania został uchylony po przekazaniu oskarżonego na podstawie ENA do Polski w dniu 7 kwietnia 2020 r., a więc przed rozpoczęciem postępowania sądowego i w postępowaniu niniejszym nie stosowano wobec oskarżonego środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym. Odnośnie zaś kwestii skazania za „inne” przestępstwo, niż te które stanowiły podstawę przekazania na podstawie ENA podnieść należy, co zresztą akcentował już Sąd Najwyższy, że zwrot „przestępstwo inne” użyte w art. 607e § 1 k.p.k. należy interpretować w znaczeniu karno-procesowym, odwołującym się do konkretnego

zachowania człowieka, rozumianego jednak nie wyłącznie w sensie czysto ontologicznym, jako zjawisko ze świata zewnętrznego, całkowicie niezależne od systemu prawa, lecz jako zdarzenie odpowiadające formule „tożsamości czynu” - *idem factum* - w kontekście cech tego czynu, atrybutów lub istotnych elementów stanowiących podstawę jego wartościowania w oparciu o obowiązujące wzorce normatywne (zob. postanowienie SN z dnia 23.09.2016 t., sygn. akt III KK 109/16, baza orzeczeń Supremus). Taką wykładnię należy przyjąć, wykorzystując dorobek piśmiennictwa i judykatury odnoszący się m. in. do zasady *ne bis in idem*, której centralnym zagadnieniem jest rozumienie zakresu – istoty jurystycznej „*idem*” („to samo”). Konstytucyjny wzorzec w zakresie zakazu *ne bis in idem* opiera się na „tożsamości czynu”, stanowiącego podstawę kolejnego wartościowania, odnoszącego się do ponownego oskarżenia, sądenia i ukarania tego samego sprawcy. Poszukując wskazówek służących do konkretyzacji wskazanej zasady w zakresie okoliczności przesądzających o tożsamości czynu (*idem factum*), a tym samym decydujących o aktualizacji konstytucyjnego zakazu, należy odwołać się do wypracowanego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka standardu minimalnego. Przyjmując, że zakaz ponownego oskarżenia, sądenia i ukarania odnosi się do postępowań opartych na „tożsamych okolicznościach faktycznych lub okolicznościach faktycznych, które są zasadniczo zbieżne”, ETPC wskazał, że kontrola w zakresie omawianej zasady „powinna się koncentrować na tych faktach, które przedstawiają korpus konkretnych okoliczności faktycznych, dotyczących tego samego oskarżonego i nierozzerwalnie powiązanych w czasie i przestrzeni, których istnienie musi zostać wykazane w celu zapewnienia skazania lub wszczęcia postępowania karnego” (por. P. Kardas, Zbieg przepisów ustawy w prawie karnym. Analiza teoretyczna, Warszawa 2011, s. 421 i n. z podanym tam orzecznictwem, w tym wyrokiem ETPC z dnia 10 lutego 2009 r. dotyczącym interpretacji regulacji zawartej w art. 4 ust. 1 Protokołu nr 7 do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka). Jak słusznie podniósł prokurator w odpowiedzi na kasację nie można utożsamiać granic oskarżenia z granicami wyznaczonymi przez znamiona wymienione w zarzucie, gdyż w praktyce oznaczałoby to, że sąd jest związany kwalifikacją zaproponowaną w akcie oskarżenia.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także trzeci z zarzutów, w który obrońca dopatrywał się naruszenia w sferze prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. Kwestie oceny zeznań świadka S. M. i Ł. K. były przedmiotem szczegółowych rozważań Sądu Okręgowego, który wskazał w jakim zakresie i dlaczego podzielił zapatrywania Sądu meriti co do kwestii oceny wiarygodności relacji tych osób.

Wbrew stanowisku skarżącego, ocena dowodów przeprowadzona przez Sąd Okręgowy była słuszna, a wyprowadzone na jej podstawie wnioski zasadne. Sąd odwoławczy uzasadnił obrane stanowisko i odniósł się do wszystkich ujawnionych i mających znaczenie w sprawie okoliczności. Nie można zgodzić się nadto z argumentacją autora kasacji, który zmierza do wykazania, że Sąd odwoławczy odstąpił od oceny dowodów we wzajemnym powiązaniu opierając się jedynie na ich fragmentach i nie przedstawił szczegółowej analizy całości materiału dowodowego.

W tym stanie rzeczy należało oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną, rozstrzygając także o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego.